

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

49. An liceat locare domum meretrici, vel usurario publico? Et an liceat locare domum meretricibus, vel usurariis carius, quam locaretur honestis, vel etiamsi æque commode possit alteri locari, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

valde coniuncta peccato, non tamen sunt secundum se, & suapte natura peccata, & ideo seungi possunt à peccato per finem diuersum & seiuictum. Ita ex Nauarro Castrus Palas; & hanc opinionem tenet etiam Merolla tom. 1. *disput.* 2. *cap.* 4. *corollar.* 2. *numer.* 278. vbi sic ait. Quod si herus ascendere velit per fenestram ad rem habendam cum femina non liceret famulo ob communem rationem famulatus pedem heri sustinere vt ascendere possit, aut scalam adiuuare, eamque tenere, aut humeris sustinere, sed requiritur aliqua grauior causa in famulo: vt hæc ministeria præstare possit, vt vitatio alicuius magni damni, quod non præstatione talis ministerij famulo immineret: ratio est, quia cum omnia hæc ministeria valde proxime peccato accedant, ea non excusat communis ratio famulatus. Hæc ille. & ex Sanchez probabilem putat Hurtado de Mendoza in 2.2. *disput.* 173. *sect.* 30. §. 399. *in lecto* §. 397. ibi; *Quorum auctoritas probabilem reddat opinionem*, &c. vide etiam Alphonsum de Leone de officio *Confess.* tom. 1. *recollect.* 14. *numer.* 64.

RESOL. XLVII.

An liceat famulo conducere concubinam in domum heri, per ianuam intrinistere, lectum sternere, & similia? Ex p. 3. tr. 7. Rel. 29.

Sup. contentis in hac Ref. in Ref. præterita ante medium. Vt. Vnde licet, & si gnantur in Resolucio. nibus nor. seq.

§. 1. **N**egatiuum sententiam docet Angles in *Floribus*, *part.* 1. *questio.* 7. & nouissime hanc etiam opinionem tenet Layman *lib.* 2. *tract.* 3. *cap.* 13. *numer.* 5. vbi sic ait. Fas est famulo fœminam, cum qua herus peccaturus est, per ianuam intrinistere, facem præferre, lectum sternere. At verò vt meretricem quamuis per se paratam, vel etiam conductam famulus è domo eius euocet, per plateas ad herum deducat, permittendum non videtur, cum hoc vix heri posse videatur sine aliqua inductione mulieris ad peccatum. Sic ille. Merolla verò tom. 1. *disput.* 2. *cap.* 4. *corollar.* 3. *numer.* 2. So. Alphonsus de Leone de officio *Confess.* tom. 1. *recollect.* 14. *numer.* 60. Sanchez in *summa* tom. 1. *lib.* 1. *cap.* 7. *numer.* 25. & alij asserunt hoc esse licitum, quando famuli nullum interuentum heri deserunt, sed tantum illam comitantur, quia tunc cum conuentum sit inter herum & illam, vt ipsa veniat in domum heri, illam in tali casu comitari est non secus ac si herum famulus comitaretur abentem ad peccandum cum aliqua fœmina, quod licere patet. Addunt tamen quod quando non esset simplex comitatus, sed actiue concensu physico famuli concubinam deserrent, vt in curru, sella, &c. non sufficere ad eos excusandos à peccato communis ratio famulatus, quia hoc ministerium proxime accedit ad peccatum, & ideo damnus aliquod notabile famuli exigitur, vt id sibi licitum sit; sed Hurtadus in 2.2. *disput.* 173. *sect.* 10. §. 397. putat debere famulum vtramque actionem omittere in dictis casibus, quia comitari concubinam est illi opem ferre quia fœminæ non audent sola incedere; si autem illa alioquin esset itura, illam comitari non est peccatum, quia ex eo comitatu nulla accipitur occasio ruinae, sed se habet omnino per accidens. Ita Hurtado. Verum ego sententiam Sanchez & Merollæ probabilem esse puto & inuenio Castrum Palas in tom. 1. *tract.* 6. *disput.* 6. *punct.* 11. *numer.* 5. sine ulla limitatione, sed absolute docere posse famulum intrinistere in domum heri.

Sup. hoc supra in Resol. 42. & infra in Ref. 73 §. Ex dictis, & in §. not. præterita

RESOL. XLVIII.

An ex aliqua iusta causa licitum sit commodare culum alicui petenti ad fornicandum; vel locare domum meretrici, etiam si ob loci circumstantiam aliquis peccatum admitteret; vel si meretrix domum illam conducens plurimum famulis honestis vicinis noceret? Ex p. 3. tr. 6. & Milc. 2. Rel. 45.

§. 1. **D**E hoc casu olim interrogatus fui, cum quidam vir nobilissimus instantè ab amico domum eius ad meretricandum petebat, et si hoc illi denegasset, in grauissimum damnus inciderebat: consuluit, an peccaret hoc faciendo? & respondit negatiue quia absque detrimento proprio proportionato hoc denegare minime poterat; & commodare culum ex obiecto, non est intrinsecè malum, sed indifferens, & ex sola praua abutentis intentione ad malum ordinatur; ergo &c. Et ita hanc sententiam in terminis docet nouissime Marullus tom. 1. *disput.* 2. *cap.* 4. *dub.* 10. *concl.* 4. *numer.* 295.

2. Hinc à fortiori inferretur contra Nauarrum *cap.* 7. *numer.* 195. licitum esse, ex iusta tamen causa, locare domum meretrici, etiam si ob loci circumstantiam aliquis peccatum admitteret, quod minime perperat, eo loco sibi non concessio, vt ratione situs, &c. vel si meretrix domum illam conducens plurimum famulis honestis vicinis noceret. Et ita docet Valentini tom. 3. *disput.* 5. *q.* 2. 1. *punct.* 4. & Salonijs in 2.2. *q.* 27. *art.* 4. *contr.* 6. *post.* 4. *concl.* *corol.* 3. cum alijs.

RESOL. XLIX.

An liceat locare domum meretrici, vel fornicario publico?

Et an liceat locare domum meretricibus, vel fornicarijs caruis, quam locaretur honestis, vel etiam si eque commode possit alteri locare, & alia circa hoc explanantur? Ex p. 3. tr. 7. Rel. 26.

§. 1. **N**egatiue respondet Nau. in *Manuali*, c. 17. *numer.* 195. quia hic locans videtur ministrare materiam ad abulum contra castitatem & iustitiam, & consequenter absque aliqua iusta & vrgenti causa ad hoc fieri non potest.

2. Hurtadus verò de Mendoza in 2.2. *disput.* 173. *sect.* 30. §. 394. existimat si domus possit alijs locari, non posse licite locari meretrici, quia ego sine incommodo vilo possum impedire actiones turpes meæ domini exercendas, esto alibi mulier perditia illas sit exercitura, si verò domum ego aliter locare non possum licite eam loco. Item aduerto propter solum locum locatiois non esse locandam, si prudenter existimetur fœminam alibi non esse perditam victuram, tunc enim domus locatio excusatur graui damno proportionato, & non minori. Ita ille.

3. Alij autem, & rectius, asserunt etiam nulla alia iusta & vrgenti causa excusante licitum esse locare domum meretrici publicæ. Ita Valentini tom. 3. *disput.* 5. *questio.* 21. *punct.* 4. Salas in *part.* 2. tom. 2. *tract.* 13. *disput.* 5. *sect.* 15. *numer.* 333. Syluius in 2.2. *quest.* 77. *articul.* 4. *quartus* *reuerfus.* 5. Sanchez in *summa* tom. 1. *lib.* 1. *cap.* 7. *numer.* 20. Azorius tom. 2. *lib.* 12. *cap.* 18. *questio.* 3. Valquez *opuscul.* de scandalo, *quæst.* 43. *artic.* 8. *dub.* 5. *numer.* 48. Rebellius *lib.* 14. *quest.* 17. *numer.* 8. Lessius *lib.* 2. *cap.* 24. *dub.* 7. Castrus Palas tom. 1. *lib.* 2.

lib. 7. disp. 6. punct. 12. num. 1. Salonijs in 2. 2. quest. 77. art. 4. contr. 6. post. 4. conclus. coroll. 3. & Merolla. tom. 1. disp. 2. cap. 4. coll. 6. num. 292. quia locatio domus nimis à peccato remota est, cum non sit illius materia, neque occasio.

4. Limitant hanc sententiam Valentia & Salon. ubi supra, nisi accideret ut ob loci circumstantiam aliquis peccatum admitteret, quod minime perpetraret eo loco sibi non concesso, tunc enim teneretur quis locare domum meretrici, vel viuario, si absque suo detrimento fiat. Et idem dicit Sanchez, quando in ea domo ratiōne situs, aut alia esset specialis aptitudo ad ea peccata committenda, quia tunc videretur locans adiuvare, & ideo causa aliqua iusta excusans requiritur. Limitat secundò idem Salon. dicta contr. 6. paulo ante solutionem ad argumenta, nisi vicinia meretricis domum conducentis plurimum feminis honestis vicinis noceret, tunc enim necessaria esset aliqua iusta causa locantem excusans: hæc autem erit, si non posset commodè alius locare, vt bene inquit Sanchez loco citato.

5. Nota tamen quod licet Nauarr. in summa, cap. 17. num. 195. §. respondimus, dicat, non licere tibi domum locare meretricibus carius, quam locaretur honestis, eo quòd magis luerentur, quia videris esse particeps lucri obuentis ex peccato. Verùm hæc limitatio mihi non probatur, quia neque talis locatio est contra castitatem, neque contra iustitiam: non contra castitatem, quia sicut locare domum & recipere pretium locationis, etiamsi sit pretium ex turpitudine acquisitum, non est contra castitatem, neque etiam est recipere maius pretium, quia non ob turpitudinem, sed ob domum locatam recipitur. Item hæc difficultas inveniendi domos accommodatas potius retardat à meretricio, quam compellit. Quòd verò non sit contra iustitiam, inde constat, quia ex habitatione meretricis & viuarij domus vilescit, & consequenter minoris postea conducenda est, & ratione huius damni poteris plurius locare meretrici quam femina honesta. Ea verò quæ supra adducta sunt de locanda domo meretrici, dicenda sunt in locanda domo viuaria publico, quæ omnia contra Molfesiana in summa tom. 1. tract. 8. cap. 10. num. 54. procedunt, etiamsi domus locanda meretrici, vel viuario posset æquè commodè alteri locari. Ita Castus Palaus tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 12. num. 1. & alij.

RESOL. L.

An sit licitum donare iudicis concubina, vt intercedat apud illum, quia ipsa pergeret ad colloquendum iudicem, & est morale ratione scandali cum exponat se vehementissimo periculo peccandi & alieni? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 138.

Sup. hoc in §. 1. Negatiuè respondet nouissimè Sanchez in consil. mor. tom. 1. lib. 5. cap. vnic. dub. 43. n. 2. quia, ait ille, vxorem amore turpi, & eo vt tali mihi patrocinari volo, tum quia ipsa moraliter nequit bene facere, quia ipsam pergere ad alloquendum iudicem est mortale ratione scandali sui, cum exponat se vehementissimo periculo peccandi & alieni, quia exponit alium eidem periculo, sic mihi & alijs visum est post magnam de hoc altercationem. Hæc Sanchez, quod antea docerat in summa tom. 1. lib. 1. cap. 7. num. 38. satis quidem probabiliter.

2. Sed ego non minus probabilem affirmatiuam sententiam esse existimo, si negotium graue Tom. VII.

sit, videasque iudicem non tibi esse propitium, speres autem intercessione concubina gratum fore, neque alia via appareat quo possis illum ad seruandum tuum ius inflectere, quia non peti aliquid quod ipsa licitè præstare non possit, nam licet illa intercessione iudex, vel concubina foueant turpem amorem, hoc tu non intendis, neque vllius momenti est causa. Nam si tunc illa intercessione ad huc, iudex & concubina poterant à praua voluntate se continere, ergo intercessio de se mala non est, quòd verò media illa intercessione concubina & iudex periculo peccati exponantur, non obstat quo minus id licitè fieri possit virgente graui causa quo licitum est ob grauem causam sæpe periculo peccandi te exponere, quia periculum peccati in tali casu non est peccatum, & hæc omnia docet Castus Palaus tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 15. num. 2.

RESOL. LI.

An liceat petere à meretrice iudicis intercessionem in causa iusta apud iudicem?

Et ex doctrina huius questionis deducuntur alij casus sapius contingentes in praxi.

Et tandem inferitur feminam non peccare quando agra curandam se exponit Medico, quamuis prudenter timeat illum accepturum scandalum.

Idem dicendum est de viro, qui possit à femina curari, quando non potest sine graui incommodo id relinquere. Ex p. 5. tr. 7. Ref. 10.

§. 1. Contra Sanchez affirmatiuam sententiam cum Castro Palaus alibi satis affirmatiuè; cui nunc addo Hurtado de Mendoza in 2. disp. 173. sect. 11. §. 143. quia quod ego peto, est actio indifferens, quæ à iudice & ab eius pellice potest fieri bene & malè, neque mea petitio est mala re, aut specie; vnde tota ratio scandali oritur ex malitia iudicis & meretricis; quam occasionem ego non teneo vitare cum graui damno, & ideo in alijs occasionibus ex hoc generali principio ait Hurtad. §. 148. facile est deducere quid sit agendum, si enim quod ego peto potest exerceri bene & malè, neque in petitione est malum, aut species mali, illa petitio est licita, quando suppetit grauis causa tam mea, quam proximi; vt si mihi opus est initiari sacris Ordinibus, aut sum dignus beneficio quo egeo, vel habeo ius ad cathedram, cuius sum candidatus, aut egeo iusta sententia iudicis, possum licitè petere eas omnes actiones ab Episcopo, à iudice & ab alijs, licet illi inde occasionem accepturi sint ad simoniam, vel subornationem, vel quid simile, qui ea peccata oriuntur ex illorum malitia, non verò ex meis actionibus. Ex his etiam deducitur licitum esse femina iudicem adire, & causam apud illum agere, quamuis prudenter timeat illum eius pulchritudine pellicendum, & laturum sententiam iustam ex affectu se insinuandi in eius feminae consuetudinem. Item dicendum est * feminam non peccare, quando se agram curandam exponit Medico, quamuis prudenter timeat illum accepturum scandalum. Idem dicendum est de viro, qui possit à femina curari, quando non potest sine graui incommodo id relinquere.

* Alibi in Ref. præterita & in alijs eius not.

* Sup. hoc in to. tr. 8. ex doctrina Ref. 1. cursum ad lin. 9.